

Nummer 21

1. November 1910

59. Aargang

Mormonerens Opfattelse af Arbejderspørgsmaalet.

Tale af Apostel Charles W. Penrose i det store Tabernakel i Salt Lake City, Søndag den 28. August 1910.

Indledning — Kirkens Stilling — Lediggang en Forbandelse — Ved Arbejde forstaaes al Slags Virksomhed — Fordeling af Produkterne — Godtgjørelse for Arbejdet — Egennytten er Verdens Fordærvelse — Slægtstabet mellem Kapital og Arbejde — Opposition til Tyranni — Arbejdets Frihed — Uvaskende Metoder — Universal Frihed — Almindelig Mægling eller Voldgift — Et praktisk Forslag — Et Spørgsmaal om Ansvarlighed — Retfærdig Godtgjørelse for Arbejde — Konklusion.

Der findes i de Forenede Stater en Organisation, der er kjendt under Navnet „The American Federation of Labor“. Det er et Forbund af Haandværker- og Arbejderforeninger, som er bleven dannet i de forskjellige Dele af Republikken. Dette store Forbunds Ledere have anmodet samtlige Religionsfællesskabs Prædikanter om at kalde en af Aarets Søndage for „Arbejdets Søndag“, og Komiteen har bestemt Søndagen før den første Mandag i September hertil. Anmodningen er ogsaa bleven forelagt Kirkens Første Præsidentskab, men, som de Fleste her veed, er næste Søndag, hvilken altsaa skulde være Dagen, den Dag, hvorpaa de Hellige samles til Sakrament-Møde i deres respektive Ward, og der vil da intet Møde blive afholdt i Tabernaklet; derfor have de præsiderende Brødre anmodet mig om at tale om Arbejderspørgsmaalet til Forsamlingen her denne Eftermiddag, og dette vil Forbundet sanktionere.

Nu vel, Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige staar ikke i Forbindelse hverken med Arbejdersforbundet eller med det kristne Kirkeforbund i Amerika, men da vi ønske at gjøre alt muligt, hvad der er rigtigt, for at bringe dette for det amerikanste Folk saa vigtige Spørgsmaal videre, vil jeg i Eftermiddag tale om denne Kirkes Opfattelse af Spørgsmaalet. Jeg har ikke opstrevet eller forberedt en Tale; men jeg vil begynde med at sige til eder, at de Sidste-Dages Hellige tro paa Arbejdets Hæderlighed; de tro, at det var den Almægtiges Hensigt, at Mennesket skulde arbejde „for det Brød, som forgaar“, som Frasen lyder. Det fortælles os, at Gud i Begyndelsen bragte en Forbandelse over Jorden; men Mogle tro, at Forbandelsen bestod i, at Menneskene nødes til at arbejde. Dette er en Misforstaaelse. Vi underrettes om, at Gud paa Grund af vore første Forældres Overtrædelse i Edens Have forbandede Jorden og sagde, at den skulde frembringe Torne og Tidsler, og at Mennesket skulde æde sit Brød i sit Ansigts Sved. Det er maaste bedre, at jeg læser det, som det staar i Første Mosebog 3. Kap. 19. Vers: „I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød, indtil du bliver til Jord igjen; thi deraf er du tagen; thi du er Støv, og du skal blive til Støv igjen.“

Forbandelsen, som der tales om, finde vi i 17. Vers, hvor Herren siger: „Da være Jorden forbandet for din Skyld, med Kummer skal du æde deraf alle dit Livs Dage, og den skal bære dig Torn og Tidsler, og du skal æde Urter paa Marken“ o.s.v.

Dette giver ikke den kritiske Læser den Opfattelse, at Arbejdet er en Forbandelse. Der indtraadte en stor Forandring paa denne Klode efter vore første Forældres Overtrædelse, da de gave efter for det Ondes Magt, og denne Magt øvede Indflydelse over Alt, som omgav dem, saaledes at Jorden istedenfor udelukkende at frembringe gode og ønskelige Ting, som tjente til at skabe og vedligeholde Liv, nu blev modtagelig for Ondskabens Sæd og lod denne spire og voge. Ukrudt, Torne og Tidsler kom op af Jorden, og der udtrævedes et meget haardt Arbejde for at faa dette fjernet eller udryddet, og derfor sagde Herren til Adam: „I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød.“ Derjom dette var ment som en Forbandelse, hvad jeg ikke tror, da var det sikkerlig en Betsignelse i Forklædning eller, som Poeten udtrykker det:

„Bagom det strenge Forsyns Blik
Man ser et kjærligt Smil.“

Saaledes ville vi finde, at der i Alt, som ofte synes at være ondt, ligger noget godt bagved, og det vil Herren bringe frem i sin beejlige Tid, ligesom han i Begyndelsen bragte Lys ud af Mørket og Orden ud af Kaos. Det gjør Mennesket godt at arbejde; han skal ikke overdrive, thi Overdrivelse er ikke god i nogen Ting; men at arbejde for det, vi

behøve for vort Ophold. Det er ved Arbejde, at baade fysiske og mentale Kræfter udvikles og forøges.

Lediggang og Uvirksomhed er ikke godt. Folk tale undertiden om Paradiset, som skal blive, og de forestille sig, at det vil blive et Sted, hvor der skal være fuldstændig Hvile, et Sted, hvor Ørkesløshed raader. Lediggang er en langt større Forbanelse end Arbejde. I kjende nok Alle det gamle Ordsprog: „Den Lediges Hjerne er Djævelens Værksted“. Og det er fra de ledige Folks Hjerner, Tanker, Følelser og Ord, at mange af de syndefulde Planer udgaa, som lede til Forbrydelser, Ugudelighed og Overgreb. Hvis I læse første Mosebog, fra hvilken jeg har citeret angaaende Paradiset, som Gud i Begyndelsen havde paa Jorden, da det frembragte Frugter og Blomster, ville I finde, at Gud satte Mennesket deri for at dyrke og vogte det. Han satte ikke Adam deri for at være ørkesløs; der var Noget for ham at gjøre, maaske ikke saa meget, som efter at Jorden var bleven forbandet, men ørkesløs skulde han ikke være. Og vi kunne temmelig sikkert slutte, at naar Tiden kommer, da Paradiset eller Eden igjen skal blomstre og Livets Træ plantes midt i Haven og bære Frugter og Løv til Helbredelse for de Syge blandt Nationerne, da vil der ingen Lediggang eksistere. Men det kan mulig alligevel blive en Hvilens Tid i Sammenligning med det Slid og det Arbejde, som er bleven almindeligt i den hele Menneskehed, siden Djævelen tiltog sig Herredømme over hele Jorden.

Arbejde indbefatter al Virksomhed, og derfor er det ogsaa godt. Enhver, som frembringer Noget til Menneskehedens Gavn, være sig fra Jorden eller paa anden Maade, er en Belgjører, og hans Virksomhed er fortjenstfuld og adlende. Men Lediggængerer og den Lade fortjene Foragt; thi saadanne nedlade sig til at leve af deres Omgivelses Skid og Arbejde. Arbejderen derimod, som enten selv producerer eller omsætter, han forædles ved sin Virksomhed og udvikles derved. Hans fysiske Kræfter tiltage, og hans Intelligens forøges; han bliver bedre og bedre og derved mere passende til en større Fremtid i Evigheden, naar Fuldkommenhed skal naas. Enkelte Mennesker have den Opfattelse af Ordet Arbejde, at det betyder legemligt Slid, at intet andet kan betegnes som Arbejde end det, der udføres med Hakske og Spade, med Hammer og Øxe eller med andre tunge Redskaber, hvorved Ting frembringes. Dette er en stor Fejltagelse; der findes Individuer, som arbejde ligesaa meget, ja maaske langt mere, uagtet de ikke bruge saadanne Redskaber i deres Virksomhed. Ofte hører jeg Folk sige: „Du ser meget godt ud, men du bestiller jo heller Intet.“ Og dog har jeg maaske, naar Noget har sagt det til mig, arbejdet dobbelt saa lang Tid som de selv, ikke med samme Slags Arbejde, men Arbejde eller Virksomhed var det alligevel. Den, der virker med sin Hjerne og sine Tanker og sætter hele sit Væsens Energi ind i sin Virksomhed, er i Sandhed en Arbejder, selv om han

ikke bliver betragtet som saadan af den, der udfører sit Arbejde i Marken eller paa Gaderne. Enhver, som frembringer eller tilvejebringer Noget, der tjener til Menneskehedens Gavn og Gode, er en Arbejder. Han maa anvende Energi, hans Virksomhed har ofte Brug for hans sjælelige Evner, og han bliver legemlig udslidt og behøver mere Søvn for at gjenvinde sine normale Evner end den, som i det samme Antal Timer arbejder med Høkke og Spade, men som kan slutte sin Virksomhed til bestemt Tid og gaa til sit Hjem for i sin Families Stjød at nyde Livet uden at være besværet af Spekulationer og Ansvar.

Forhandleren og Producenten ere begge Arbejdere, og de udfylde deres Stilling paa en hæderlig Maade, saa længe de handle ret og ærligt. Det samme gjælder Kjøbmanden og Navigatøren, som sejler over Oceanets Dyb. Det gjælder Jernbanefunktionæren og Jernbanekompagniet, hvis Bessjæftigelse det er at transportere Varer og Passagerer fra et Sted til et andet, og det gjælder Avismanden, som meddeler Publikum, hvad der sker i Verden. Meget ofte er det Tilfældet, at Bladmanden, som af mange ikke regnes som en Arbejder, anvender mere Tid og erholder mindre Godtgjørelse end Andre, som ikke ere uddannede til at udføre den Slags Virksomhed. Derfor er det ikke Mustelarbejde alene, som bør henregnes under Begrebet Arbejde. Ordets Forkynder, Prædikanten, er ogsaa en Arbejder. Det viser sig undertiden, at han, naar han har prædikeret nogle saa Maanedes, maaste oplæst en Tale eller to om Ugen, maa have en Ferie for, som det saa smukt hedder, at „nyde en velfortjent Hvile“, medens han alligevel modtager sin Gage; men netop fordi han er en Arbejder, behøver han denne Ferietid. Mænd og Kvinder, som maa skrive for Pressen, for Blade og Magasiner saavel som Forfattere ere alle Producenter eller Frembringere af Noget, dels godt, dels daarligt. Den Mand, som altid spekulerer paa at skrive og frembringe Noget, som opildner Menneskenes vilde og syndige Passioner, producerer ikke noget Godt til sine Medmennesker; men den, der skriver gode Ting til Blade og Tidskrifter, han producerer det, der er Godt, og han fortjener baade Hæder og Løn for sit Arbejde, sit Talent og sin Dygtighed. I alle disse Bessjæftigelser og i mange flere, som jeg her ikke skal nævne, er der Arbejde at udføre, og det Arbejde, der er nødvendigt, bliver udført, fordi det hører med til Dyrkningen af Menneskehedens store Mark.

Enhver, som arbejder for Samsfundets Gode, er berettiget til Godtgjørelse for dette Arbejde. Et gammelt Ordsprog siger: „En god Dags Løn for en god Dags Arbejde.“ Det bør overholdes i Samsfundets nuværende Organisation; Folk bør have Løn for deres daglige Arbejde. Der findes Personer i vor Tid, som ville omorganisere Samsfundet saaledes, at der ikke bliver udbetalt Løn for Arbejde, men Forholdene skulle ordnes paa den Maade, at Enhver kommer til at spise ved sluttet

Word, eller ogsaa modtager han Livets Fornødenheder fra et almindeligt Fond. Men som Forholdene stille sig i Dag, maa Arbejdet betales, og Lønnen burde rette sig efter Arbejdet. Der findes Mænd i Arbejdsverdenen, som virke for, hvad der kaldes Løns-Equalitet, hvorved forstaaes, at hver Mand og hver Kvinde, som arbejder, skal have en bestemt Løn uanset Arbejdets Natur; den Mand, som arbejder paa Gaden med Hakke og Spade, vil paa den Maade faa ligesaa stor Løn som den, der arbejder med sin Hjerne, s. Ex. en Opfinder, en Kunstner, en Musiker, en Jurist, en Læge eller en Journalist; men en saadan Equalisation kan sikkert ikke vinde rationelle Menneskers Bifald. Det maa staa klart for ethvert tænkende Menneske, at der umulig kan opstilles en almindelig Skala for Løn og Betaling. Arbejdslønnen vil som Regel være afhængig af, om der er Mangel eller Overflod paa Arbejdskraft. Hvis der findes mange Arbejdere i et eller andet specielt Fag, vil Lønnen i dette Fag gaa ned; hvis der derimod er Mangel paa Arbejdere, vil Lønnen gaa op, ganske paa samme Maade som Tilfældet er med alle Livsfornødenheder. Den Ide, at alle Personer skulle betales lige uden Hensyntagen til Talent, Dygtighed og individuel Erfaring, er en Daarstab, hvad vist Alle let kunne forstaa. Jeg antager ikke, at der her i denne Forsamling i Eftermiddag er mange, som ville bifalde saadanne Ideer; men jeg har virkelig hørt Medlemmer af denne Kirke udtale sig paa denne Maade; de have ganske simpelt ikke givet sig tilstrækkelig Tid til at undersøge og overveje Spørgsmaalet.

Det kan ikke nægtes, at mange Mennesker, som anses for at høre til de mest begunstigede blandt Jordens Indbyggere, fordi de have samlet store Rigdomme eller maaste arvet dem efter Forældre eller Slægtninge, i mangfoldige Tilfælde have tyranniseret og underkuet den almindelige Arbejder. Arbejdsgiveren har ofte været haard mod Arbejderen. Derom er der ingen Tvivl, og det er kun i Overensstemmelse med de egennyttige Følelser, som naturlig raade i det menneskelige Bryst. Alle ere vi mere eller mindre egennyttige og selvgode. Det er heller ikke altid for Nummer Et (mig selv), men vi kunne undertiden ogsaa tage Nummer To og Tre i vort Kompagni, saaledes som Præsident Taylor fortæller om Manden, som bad: „O Herre! Velsign mig og min Hustru, min Søn John og hans Hustru; os fire, men ingen flere, Amen“. En saadan Følelse raader hos mange iblandt os. Nogle gaa dog ikke saa langt. Disse Følelser, Egenkærlighed og Egennytte, lede mange, som have Raad til at beskæftige Andre, til som Godtgjørelse for deres Arbejde at give netop saa meget og ikke mere, end de ere tvungne til. Derfor kan „en god Dags Løn for en god Dags Arbejde“ være godt nok, men det burde ogsaa være i Harmoni med den Opfattelse, at en god Dags Arbejde skal lønnes med en god Dagløn. Det bør være gjenfjaldigt.

Det har altid været den store Ulykke i Verden, at hver har elstet

sig selv, hver Familie haft sin egen Cirkel. Enhedsystemet, som Nogle have forsøgt at indføre blandt Menneſtens Børn, har endnu ikke haft stor Fremgang, men det tiltager, efterhaanden som de Principper finde Indgang, som vor Frelser prædikede, hvilke forøvrigt vare prædikede af Profeter og store Lærere længe før ham, og som lød ſaaledes: „Alt, hvad I ville, at Menneſtene ſkulle gjøre mod eder, ligesaa gjøre og I mod dem“. Nogle have ſøgt at følge denne Auvifiſning, men de ere blevne højlig ſuffede. De fandt nemlig ſaare ſaa Menneſter, der vare tilbøjelige til at gjengjælde deres Følelſer, og derfor opgav de Tanken ſom uigjennemførlig og upraktiſk og antog iſtedetfor David Harums Værdom: „Gjør mod Andre, ſom de ville gjøre mod dig, men gjør det først“. (Vatter). Det er netop Egentjærlighedens Aand, ſom ligger paa Bunden af al Forſtyrrelſe i Arbejderspørgsmaalet.

I Aarevis har der ſtaaet en ſkarp Strid mellem Kapital og Arbejde, og Kapitalen er bleven betragtet ſom en Fiende; men dette er en stor Fejltagelſe; thi der maa være Kapital, og der maa være Arbejde. Der kan ikke blive Kapital uden Arbejde, og ſom Samfundet nu er, kan Arbejdet ikke udføres uden Kapitalens Hjælp. De To ſkulle, hvis det er muligt, følges ad i Harmoni, og jeg tror, det er muligt. Derſom Aanden af gjensidig Imødekommenhed kunde fylde Menneſtens Hjertes, ſaa at Enhver vilde tilſtaa Andre den Ret, der tilkommer dem, ſaa vilde en stor Del af de Ulykker, ſom ramme os, aldeles udeblive; men nu kjæmper hvert Parti, hvert Fag og hver Forening for ſig ſelv og ſer kun paa ſine egne perſonlige Interesſer, medens Andes ere dem aldeles ligegyldige. Dette ligger ved Roden af alle vore Arbejderuroligheder. Saaledes ere Organifationer blevne dannede for at modsætte ſig Kapitalens Overgreb. Diſſe Fagforeninger og Organifationer have exiſteret i mange Aar; de paabegyndtes i den gamle Verden og ere ſenere overførte til den nye. De kaldes Haandværkerforeninger og ere dannede udelukkende til deres Fordel, ſom arbejde med deres Hænder, dem, der praktiſere Arbejde, ſom det er bleven kaldt.

Mange Menneſter have den Opfattelſe, at den Kirke, til hvilken jeg ſluttes mig, er en Modſtander af Arbejderforeninger og Fagſammenſlutninger. Det er en stor Fejltagelſe, og jeg ønsker at korrigere den. Denne Kirke er ikke nogen Modſtander af nogen frivillig Forening, ſom Menneſter have dannet i en god Henſigt. Den giver alle Menneſter Ret til at dyrke og tjene Gud „i Overensſtemmelſe med deres egen Samvittigheds Bydende og lader dem tilbøde hvadſomhelſt, hvorſomhelſt og paa hvilkenſomhelſt Maade de behage“, men kræver for ſig ſelv ſom en Organifation den ſamme Ret. Ligesaa have alle Menneſter Ret til at forene ſig til Selvbefrielse; hvis derfor Arbejdere forene ſig for at udvirke kortere Arbejdstid eller højere Løn for deres Arbejde, da forbyder eller modsætter Mormontirken ſig ikke dette. Den ſiger ikke til

sine Tilhængere: „Du maa ikke tilhøre disse Selskaber eller Foreninger, du maa ikke forene dig med Nogen i en saadan Hensigt.“ Men Kirken selv (ikke officielt som en Organisation; den har ikke erklæret sig selv specifikt i dette Spørgsmaal) sætter sig imod enhver Form af Despotisme og Tyranni, som disse Foreninger og Sammenslutninger maatte udøve. Vi indrømme alle Medlemmer i Foreninger fuld Ret til at virke for mindre Arbejdstid og højere Løn, naar det kan gøres uden uretsfærdig Indgriben i Kapitalens Rettigheder; thi Kapitalen har sine retmæssige Krav ligesaavel som Arbejdet. Mange af dem, som tilhøre disse Forbund og Foreninger, ville ikke godkende disse Krav og Rettigheder; jeg mener ikke Ret til at undertrykke, ikke til at holde den fattige Arbejder paa Slibestenen, ikke Ret til at paalægge Byrder, som ere haarde at bære, ikke Ret til at give en Mand mindre for hans Arbejde, end det er værd. Nej Intet saadant bifalder vor Kirke; men Kapitalen har ogsaa samme Ret til at forene sig til Selvbefrielse som Arbejdet, og denne Ret burde Arbejdet være villig til at indrømme, medens paa den anden Side Kapitalen skulde indrømme Arbejdet den samme Ret. Hvis nu en Del Mænd, som tilhøre en eller anden af disse Foreninger, mene, at de have Ret til større Betaling for saa og saa mange Timers Arbejde, og de bestemme sig til, at de ikke ville arbejde, før dette Forlangende er opfyldt, hvad saa? De have fuld Ret dertil, og det er deres Privilegium; men dersom de gaa videre og fordre, at Enhver, som tilhører det samme Fag og staar under de samme Foreningslove, skal slutte sig til Bevægelsen, og de mulig gribe til Volds handlinger for at tvinge dem til at gøre fælles Sag, da, sige vi, overskride de de konstitutionelle og menneskelige Rettigheder.

Engen Mand har Ret til at tvinge en anden til at tro, som han selv tror, eller til at gøre, som han selv gør. Man kan slutte sig sammen og sige, at man ikke vil arbejde, medmindre man faar en bestemt Løn; dertil er Intet at sige; men man har ikke Ret til at tvinge Andre til at gøre det samme. Enhver har Frihed til at handle for sig selv; derfor have Mænd, som maaste ikke have Nøjet aabent for det betryggende i at slutte sig til Selskaber og Forbund, fuld Ret til at holde sig udenfor, og de, der tilhøre saadanne Foreninger, have ikke Ret til at sige til dem: I have ikke Lov til at arbejde, dersom I ikke forene eder med os i vore Forbund. Hvordan anvendes nu Tvangen? Paa den Maade, at Arbejdere, som tilhøre en bestemt Organisation, sige: „Vi ville ikke arbejde paa det og det Sted, hvor der arbejder en Mand, som ikke tilhører vor Forening“. — Er dette ikke en Art Tyranni? — Bringes det ikke Frihedens Blod, som brænder i enhver Amerikaners Hjerte, til at blusse op i fuld Flamme? Jeg veed, at det gjør det.

(Fortjætted.)

 Tirsdag den 1. November 1910.

Kirkens 81. Halvaarskonference

afholdtes den 6., 7. og 8. Oktober i Salt Lake City og var en af de største i Kirkens Historie; allerede ved det første Møde var der saa mange Menneſker, at det mægtige Auditorium i det store Tabernakel fyldtes, og Gallerierne maatte aabnes; ved hvert Møde, som holdtes, forøgedes Mængden, saa at den rummelige Assembly Hall, der ligger nær Tabernaklet, ogsaa maatte aabnes, og da flere Tusind havde fyldt den, var der endda mange Tusind ude omkring paa Pladsen og paa Gaden, som ikke kunde komme ind. Hvert Møde var en aandelig Pintsefest, og med fuld Ret kan vor Tids Israels sige med Profeten Esaias: „Stedet er mig for trangt, giv mig Plads, at jeg maa bo deri.“

Det er saare glædeligt at se, med hvilken levende Interesse Kirkens Medlemmer omfatte deres Religion; for en Uge eller mere forlade de Hærve og Blov, Haandværk, Handel eller anden Forretning og foretage en Rejse fra 10 til 1000 eng. Mile for at deltage i Konferencens rige aandelige Fests, blive bekendte med Kirkens sande baade ydre og indre Forhold og modtage Oplysninger, Raad og Instruxer til Gavn for det hele Folk, hvilke friske og korrekte kunne bringes til de respektive Stave med de forskjellige Ward. Og som Følge af den store Tillid og Kjærlighed, vore Ledere nyde, finder hvert af deres Ord, hvad enten de ere opmuntrende eller dadlende, aabne Øren og villige Hjerter, medens Vidnesbyrdets Aand, som er Kristi og Aabenbaringens Aand, konstaterer hver Lærdoms Rigtighed for den tro og pligtopfyldende Sidste-Dages Hellige, saa at han villigt retter sig derefter.

Hvilken Forskjel danner ikke dette til det Forhold, som eksisterer i Verdens forskjellige Kirkesamfund, hvor der stadig klages over tomme Gudshuse, Sløvhed i Tro og Ueggyldighed i det kristelige Liv. Saar og Hyrde staa ukjendte overfor hinanden, og Hyrdens Røst kjendes ikke; det er derfor intet Under, at hver søger Græsgange efter sit eget Valg, men imedens finder Ulven rig Vejlighed til at bringe Odelæggelse og Død i Flokken.

En bekjendt Statsmand spurgte en Gang Præs. Brigham Young, hvorledes han kunde styre et Folk, der var sammensat af saa mange Nationaliteter med deres forskjelligeartede Stikke og Vedtægter; den moderne Moses svarede med et lunt Smil: „Jeg styrer dem ikke; jeg lærer kun Folket de rette Principper; saa styre de sig selv.“

Dette forklarer altsaa den store Hemmelighed ved Mormonfolkets fænomenale Fremgang og Velstand. Som et stort, mægtigt Hele samles de om fælles Interesser, som de tilfulde forstaa, og som de yde aandelig

Sympati og hyfist Understøttelse. Hvor Mistillid og Splid svækker de fleste af de nu eksisterende Samsund, giver Enighed Mormonfolket Styrke. Medens utilfredse Lærere og spekulative Prædikanter i andre Samsund stille sig fra deres Eget og som vantrebne Stud komme frem for en Tid med nyt Navn og med nye Hensigter — i de fleste Tilfælde personlige og egennyttige — hvoromkring Landsfæller samle sig og gøre det Hele svagere, stiller Jesu Kristi sig fra Alt, der ikke ønsker at forenes med den. Den sande demokratiste Raade, hvorpaa vi i Mormonkirken vælge eller forkaste Lærere og Ledere, er den største Borgen for, at vi faa det, vi ønske, og ligesom i Bikuben, der er et Sindbillede paa Staden Utah, Bierne selv bestemme, hvem der skal være deres Dronning, saaledes bestemme vi, hvem der skal være vore Ledere: Vi enes derom — vi strides ikke derom.

Resultaterne heraf vise sig daglig i Hjem og Nabolag saavel som to Gange aarlig ved den hele Kirkes Konference. Talerne i Aabningsmødet vare det Første Præsidentskab, der anslog Tonen til de følgende Møder og Forhandlinger. Præs. Joseph F. Smith var netop kommen op fra Syngesengen, som han havde maattet holde den sidste Maaned paa Grund af Gigt. Han formanede de Hellige til at vedblive trofaste i deres Pagter og være baade Tænkere og Arbejdere i Guds Riges Tjeneste.

Præs. Anthon H. Lund udtalte sin Glæde over de store Storer, som vare samlede ved denne Lejlighed, og over den Mand, som gjør sig gjældende blandt Guds Folk. Han oplyste, at der den foregaaende Dag var blevet 72 Par giste i Templet, og han sagde: „Vi ønske, at de Unge giste sig, og at de gjøre det paa den rette Maade.“ Han paalagde Folket at vaage over deres Børn og frelse dem fra de mange Faldgruber, som staa aabne for dem.

John Henry Smith, anden Raadgiver i det Første Præsidentskab, dvælede ved Bigtigheden af at prædike Evangeliet i Ord som i Exempel, samt at forstaa vore Familier gode og gudfrygtige Hjem, hvor vore Børn kunne nyde Undervisning i Alt, hvad der er godt. Han revsede strengt den syndefulde og brødefulde Prædiks blandt giste Kvinder i at hindre Børn at fødes til Verden. Herrens første store Bud: „Vorder frugtbare og opfylder Jorden“, er ingenfinde bleven tilbagekaldt.

Disse Brødres Taler i deres Helhed ville vi maaste senere glæde vore Læsere med. Men lad os kun være paa det Rene med, at Mormonismen ingenlunde er død og heller ikke lider af dødblignende Symptomer.

Arbejderspørgsmaal.

Apostel Petroses Tale, som findes i dette Nummer af „Stjernen“, fortjener særlig Opmærksomhed, da Emnet, den behandler, vedrører hver

eneste Sjæl iblandt os i større eller mindre Grad. Meget faa vitale Spørgsmaal ere saa lidt forstaaede som netop dette, og denne gordiste Knudes Løsning er bleven forsøgt af mange store Tænkere og dybe Forskere paa Statsøkonomiens Felt, men endnu er der ikke fremstaaet nogen Alexander, som har løst Problemet med Sandhedens og Overbevisningens Sværd. Det altomfattende Spørgsmaal er ikke kommen videre, end at det endnu ligger paa Experimenternes vide Brakmark. For ethvert Individ i den mægtige Armee af organiserede Arbejdere selv kjenner sine Rettigheder og paa en intelligent Maade dels kræver, at de respekteres, dels modsætter sig Tvang og Overgreb, vil der ikke opnaas nogen Forbedring. Strejker og Lock-out'er synes hidtil at være de to eneste Vaaben, som Kapital og Arbejde have anvendt for at sikre en „kunstig Fred“, der som et Korthus ramlede sammen ved det svageste Pust af Forskjel i Opfattelse, og Afstanden mellem de stridende Parter synes at være større i Dag end nogensinde før i Agitationens Historie. De faa tilskyndende Sejre, som den ubemidlede Arbejder hidtil har vundet, ere overmaade dyrekøbte, mens ustyldige Kvinder og hjælpeløse Børn have i Millionvis maattet lide derved, efterjom det daglige Brød, der selv under normale Forhold var knapt, blev endnu mere knapt ved Arbejdsstandsningerne. I begge Lejre findes der en selubevidst og broutende Goliath, men Maaden, hvorpaa han kan holdes i Ave, er endnu ikke funden. Broder Penrose er en erfaren og dygtig Taler og Journalist, og han har haft rig Lejlighed til at studere Arbejderspørgsmaalet paa nært Hold baade i Amerika og her i Europa; hvis hans Raad og Sagttagelser vilde tages til Følge med Hensyn til dette Spørgsmaals Løsning, kunde der opnaas overraskende Resultater, og dersom den rene, hvide Fane med „Elf din Næste som dig selv“ til Motto kunde afløse den blodrøde med Agitationsfaklen som Emblem, vilde den menneskelige Familie snarligere se Milleniets Morgengry med Fred og Overslod for alle ærlige Arbejdere og hæderlige Arbejdsgivere.

Missionsngheder.

Ankomst. Onsdag Aften den 26. Oktober ankom følgende Uldster fra Zion for at virke i den skandinaviske Mission:

Henry A. Bjørkman fra Newton, Lars Jensen jun. fra Mapelton, Aaron P. Christiansen fra Mayfield, Victor D. Nelson fra Ferron, Paul E. Strømnes fra Park City og Jacob W. Olsen fra Naples, Utah, samt Charles C. Sørensen fra Ovid, Idaho.

Beskikkelse. Uldsterne Henry A. Bjørkman, Lars Jensen jun. og Aaron P. Christiansen ville midlertidig virke i Kjøbenhavn, medens

Victor D. Nelson, Charles C. Sørensen, Paul E. Strømnes og Jacob W. Olsen ville virke i Kristiania Konference. Ældsterne John R. Nilson jun. og Woodford Sørensen, som ankom den 12. Oktober, ere blevne bestiktede til at virke i Kristiania Konference.

Forstjættelse. Ældste A. Warren Munk fra Aalborg til Bergen og James C. Sørensen fra Aalborg til Kristiania.

Paa Besøg. Professor A. B. Christensen fra Salt Lake City med Familie og Forældre har opholdt sig nogle Dage i Kjøbenhavn paa Gjennemrejse til Thykland, hvor han agter at opholde sig et eller to Aar for at studere levende Sprog og ecclesiastisk Historie, i hvilke Fag han indeholder Professorpladsen i De Sidste-Dages Helliges Universitet i Utah. Broder Christensen er en af Utahs mest fremragende Pædagoger, hos hvem Videnskab og sand Religion gaa Haand i Haand. Hans Motto er nemlig: Videnskab, som er uforenelig med sand Religion, er ingen Videnskab; heller ikke er Religion, som er uforenelig med sand Videnskab, den ægte Religion. Under sit Ophold her har Broder Christensen talet ved flere af vore Møder.

— Ældste Andreas Peterson, som nylig er ankommen og har afløst Ældste Peter Sundwall som Præsident over den svenske Mission, aflagde os forleden Dag et kort, men særdeles behageligt Besøg. Broder Peterson præsiderede for 9 Aar siden over den skandinaviske Mission, og han glædede sig meget over at se de Forbedringer, Kirken har nydt i disse Lande ved at have faaet nye og tidsvarende Forsamlingshuse o.s.v. Ældste D. J. Andersen overværede sammen med ham en stor og livlig Konference i Malmö.

Paa Rundrejse i Missionen. Præs. Andrew Jensen har nu snart fuldendt sine Efteraarskonferencer i Danmark og Norge. Han har haft en overmaade travl, men herlig Tid, med Møder, illustrerede Foredrag og andre Ting. En god Aand har gjort sig gjældende overalt; særlig i Norge synes den i den senere Tid saa skarpe Agitation at have vaakt Interessen for Mormonspørgsmaalet, saaledes at de rummelige Lokaler overalt have været fyldte til Trængsel af opmærksomme Tilhørere. Skandalehistorierne om os synes at have virket som en Bomerang paa dem, der fabrikerede dem.

Bathsheba Smith kaldet hjem.

Utter er en af de store og noble Mødre i Israel vandret heden, og et velsignet og daadrigt Liv er afsluttet. Søster Bathsheba Smith er nemlig efter saa Maaneders Sygdom henjovet roligt og stille i sin Datters Hjem i Salt Lake City Tirsdag Morgen den 20. September

Søster Smith opnaaede den høje Alder af 88 Aar. Hun blev født den 3. Maj 1822 i Shinsten, West Virginia i de Forenede Stater. Kun 15 Aar gammel hørte hun nogle Mormonmissionærer prædike og fattede strax Tro paa deres Lære; hun indlemmedes i Jesu Kristi Kirke ved Daab i August 1837 tilligemed flere af Familien, der folgte deres Gjendele og forenede sig med de Hellige i Missouri. Den unge Bathsheba blev her Vidne til mange af de hjertestjærende Forsølgelser og blodige Optrin mod de Hellige og vænnedes altsaa fra sin tidlige Ungdom til at taale Haan og Forsølgelse for sin Religions Skyld.

I 1840 blev hun gift med den da unge Apostel George A. Smith, som senere blev Kirkens Historiker og Præsident Brigham Youngs første Raadgiver. I 1849 ankom hun med Familie til Salt Lake City, hvor hun hele Tiden har været en aktiv, intelligent og dygtig Arbejder i Folkets Interesse. Hun var en af de første 18 originale Søstre, med hvilke Profeten Joseph Smith organiserede den første Kvindelige Hjelpeforening i Nauvoo den 17. Marts 1842, og har indtaget forskjellige Stillinger i denne Organisation i Utah; den 31. Oktober 1901 blev hun af det Første Præsidentskab valgt til Præsident for de Kvindelige Hjelpeforeninger over hele Verden.

Begravelsen fandt Sted den 25. September fra det store Tabernakel under stor Højtidelighed og i Overværelse af flere Tusind sympatetiske Venner, der med inderlig Hengivenhed viste deres Taknemlighed og Hæder mod en Moder og Søster i Israel, hvis Liv og Virken vil leve og mindes indtil ufødte Slægter. Sex af den Afdødes Børnebørn fungerede som Vighærere.

Emmeline B. Wells

er bleven valgt til at indtage Pladsen efter nys afdøde Bathsheba Smith som Præsident over de Kvindelige Hjelpeforeninger i Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige i hele Verden, med Clarissa Smith Williams og Julina L. Smith som Raadgivere.

Søster Wells er en af de bedst kjendte og ypperligste Kvinder i Kirken og har alletider viet sit Liv og sine store Evner til sit Folks og Sandhedens Fremme. Hun er Redaktør af Kvindebladet „Womans Exponent“ og tiltrods for sin høje Alder endnu aandsfrisk og aktiv; Valget af hende til at beklæde denne hædrede Stilling møder derfor ogsaa almindeligt og velfortjent Bisald overalt. Hendes Raadgivere ere ligeledes gamle og prøvede Kvinder i Kirken, og deres Livserfaringer gjøre dem vel stiftede til at indtage Pladsen ved Søster Wells' Side, Alle vore Søstre i den standnaviske Mission bringe det nye Præsidentskab deres hjerteligste Lykønskning.

Efferaarskonferencen i Aalborg

tog sin Begyndelse Lørdag den 9. Oktober, Aften Kl. 8, i Konferencens eget Kapel, Valdemarsgade Nr. 2. Tilstedede vare de i Konferencen virkende Missionærer og mange Hellige samt Missionspræsident Andrew Jensen og Konferencepræsident Richard C. Miller; af Besøgende vare tilstedede: Præs. N. J. Larsen, Ældsterne Crastus P. Rasmussen, James N. Paghstrup og August Nielsen med Hustru fra Aarhus Konference samt Ældste Andrew Jensen fra Centerfield, Utah.

Mødet aabnedes med Salmen: „Som Staden, der paa Bjerget staar“. Bøn af Ældste James P. Christensen, Salmen: „O Helligaand, mit Liv, min Lyst“. Præs. Miller bød de Forsamlede Velkommen og udtalte Dusket om, at Konferencen maatte stjænke os Lærdom, Raad og Opmuntring.

Forstanderne fra de respektive Grene og Distrikter afslagde derpaa Rapport over deres Arbejde, Grenenes Stilling og Fremtidsudsigter som følger: Christian Andersen, Hobro Distr., James C. Sørensen, Skive Distr., James C. Peters, Thisted Distr., Carl C. Jensen, Brønderslev Gren, James Olsen, Hjørring Gren, Hyrum Petersen, Frederikshavns Gren, og James Jensen, Aalborg Gren. Stillingen var god og Fremtidsudsigterne lovende. Mange Benner og Belyndere læse vore Bøger og indbyde Ældsterne til deres Hjem. Præs. Miller havde besøgt samtlige Grene i Konferencen og var glad ved at kunne sige, at alle Ældsterne ere flittige og gode Mænd, som udføre et godt Arbejde.

Koret sang en Salme, hvorefter Præs. N. J. Larsen fra Aarhus gjorde nogle Bemærkninger; det øvrige af Tiden blev benyttet af Præs. Andrew Jensen, som paa en særdeles interessant Maade omtalte Kirkens stadige Væxt baade i Zion og her i Udsprelsen. Det var netop paa denne Dag 60 Aar siden, at den første Mormonældste ankom til Aalborg, og Taleren tænkte med Glæde paa de mange og rige Frugter, Evangeliet havde baaret i denne Del af Landet. De mange Tusind Hellige, som vare emigrerede, og adskillige af disses Sønner havde senere været her paa Mission, og flere af dem ere her i Dag. Mødet sluttedes med Salmen: „Hvor er vel Zion, Herrens Stad“. Taksigelse af Ældste Victor Mauritsen.

Søndag Førmiddag Kl. 10 afholdtes Søndagskolorernes Konference. Mange Hellige fra de omliggende Grene og Distrikter vare komne tilstedede, og Salen var godt fyldt med interesserede Deltagere. Mødet aabnedes med Sangen: „Vær velkommen, Søndag Morgen“. Bøn af Ældste Don D. Hansen, derefter Sangen: „Kom dog alle, Store, Smaa“. Rapporter fra de forskjellige Skoler gaves som følger: Hobro af Christian Andersen, Brønderslev af Carl C. Jensen, Hjørring af Crastus Larsen, Frederikshavn af Hyrum Petersen og Aalborg af Peter D. C. Petersen. Et meget interessant Program blev derpaa udført, hvoraf særlig kan frem-

hæves et kort Foredrag om Mormons Bog af Søster Petersen fra Frederikshavns Skole og Klasserecitationer af Aalborgs Skole; det Hele bar Vidnesbyrd om, at der i Skolen udvistes baade Flid og Energi. Uldsterne Peter A. C. Petersen, Andrew Jensen og James Jensen talede i Korthed til Skolen og opmuntrede til fortsat Arbejde.

Præs. Andrew Jensen udtalte sin Tilfredshed med det gode Program, som Skolen havde udført. Han formanede Børnene til at vise Lydighed mod Forældre og Foresatte og at bede til Gud Morgen og Aften og saa ofte, som vi følte, at vi trængte til Noget fra ham.

Mødet sluttedes med Salmen: „Hvilken smuk og yndig Morgen“. Takfælgelse af Uldste N. J. Larsen.

Eftermiddag Kl. 2. Mødet aabnedes med Salmen: „Du tomme Sjæl, som gaar“. Bøn af Uldste James Jensen. Præs. Miller bød de Forsamlede Velkommen og udtalte sin store Glæde over at se saa mange intelligente Menneſter tilſtede; han haabede, at den gode og glædelige Aand, som havde oplivet ved vore Møder hidtil, fremdeles maatte gjøre sig gjældende. Derpaa fik følgende Miſſionærer, som ikke før havde talt, Lejlighed dertil: Jonathan C. Jensen, Craſtus Larsen, Christen Christensen, Don D. Hansen, A. Warren Munk, James P. Christensen, George S. Sanders, Victor Mortensen, Charles H. Sørensen, Christen M. Christensen, Lorenzo Jensen, James R. Baystrup, Craſtus P. Rasmusſen og August Nielsen og Hustru. De fire ſidſtnævnte vare paa Beſøg fra Aarhus.

Præs. Miller aflagde derefter Rapport over Konferencens Stilling i de ſidſte 6 Maaneder, der i alle Henseender var god og opmuntrende. Af den ſtatiftiſke Del nævne vi følgende: 21 Uldſter virke for Tiden i Konferencen, 79,813 Skrifter og 2,871 Bøger omdelte, 29,482 Fremmedes Huſe beſøgte, 4,942 Evangelie-Samtaler og 17 Individer tillagte ved Daab.

Andrew Jensen udtalte ſin Tilfredshed med de Vidnesbyrd, ſom vare aflagte, og med Rapporten over Uldſternes Virksomhed. Han dvælede paa en intereſſant Maade ved Kirkens første Dage i Aalborg og de ringe, men modige og ærlige Redſtaber, ſom Herren anvendte i ſin Tjenefte. Derefter foreslog han Kirkens General-Autoriteter til Op- holdelse i de Helliges Tro og Bønner ſamt Miſſionens og Konferencens Funktionærer i deres reſpektive Pladſer ſom følger: Rudger Clawſon ſom Præsident over den europæiſke Miſſion. Andrew Jensen ſom Præsident over den ſtandinaviſke Miſſion med Oluf J. Andersen ſom Tranſlator og Redaktionsſekretær ved „Skandinaviens Stjerne“ og Joſeph R. Nicholes ſom Miſſionsſekretær. Richard C. Miller ſom Præsident over Aalborg Konferencen med James Jensen ſom Konferencens Sekretær ſamt Forſtander for Aalborg Gren med Peter A. C. Petersen, Victor Mouritsen, Geo. S. Sanders og Lorenzo Petersen ſom Medarbejdere.

Brønderslevs Gren: Carl C. Jensen Forstander med Christen Christensen som Medarbejder.

Hjørring Gren: James Olsen Forstander med Crastus Larsen som Medarbejder.

Frederikshavns Gren: Hyrum Petersen Forstander med Lorenzo Jensen som Medarbejder.

Hobro Distrikt: Christian Andersen Forstander med Christian M. Christensen som Medarbejder.

Thisted Distrikt: Jonathan C. Jensen Forstander med James P. Christensen som Medarbejder.

Mødet sluttedes med Salmen: „Kjærlighed er Lysets Kilde“. Takfigelse af James Olsen.

Aften Kl. 7. Mødet aabnedes med Salmen: „Jeg veed, paa hvem jeg bygger“. Bøn af Hyrum Petersen, Salmen: „O min Fader, du, som troner“.

Præs. N. S. Larsen fra Aarhus var den første Taler. Han dvælede især ved vore Uldsters opofrende og uegennyttige Arbejde og ved den Fremgang, de vinde til Trods for deres Ufuldkommenhed i Sproget; men faa Ord, fulgt af Guds Helligaand, ere mere værd end Tusind Bind, skrevne i et forfuldendt Sprog, men uden Guds Aand. Dette havde fuldtud vist sig i vor Missionsvirksomhed i de forløbne 60 Aar.

Til Afvejling sang en Kvartet: „Hører, I Stammer og Slægter paa Jord“.

Præs. Andrew Jensen benyttede Resten af Tiden. Han henviste til Sangen, som netop var bleven sunget, „at Herren har talet paany“. Af alle de mange Religionspartier, som i Dag findes, kan kun eet være det rette, nemlig det, som bygger paa, hvad Gud har aabenbaret til sine retmæssige Tjenere. Han drog en Sammenligning mellem den lutherste Lære og den, som læres af de Sidste-Dages Hellige, og beviste fra selve Biblen, at den Sidste er i Overensstemmelse med Biblen, den Første derimod ikke. Han omtalte den store Religionskongres, som afholdtes i Chicago for nogle Aar siden, hvor alle Religionsbekjendere fik Adgang og Lejlighed til at fremsætte deres Trospunkter — alle uden Undtagelse; kun Mormonerne fik ikke Adgang — de bleve bortvist til uværdige til Anerkjendelse.

Præs. Miller gjorde nogle Slutningsbemærkninger og udtalte sin hjertelige Tak til alle og enhver, som havde ydet sin Hjælp til at gjøre Konferencen til en sand Fest, Koret med dets Organist og Leder indbefattet.

Mødet sluttedes med Salmen: „Jeg priser dig, min Konge stor“. Takfigelse af Uldste James Jensen.

Om Mandagen afholdtes to Præstedømsmøder, hvor Uldsterne aflagde deres specielle Rapporter og udtalte deres Følelser, og hvor de

modtog mange værdifulde Raad, Værdomme og Instruxer vedrørende Arbejdet, der ligger for dem.

Om Aftenen holdt Præs. Jensen et Foredrag, ledsaget af Illustrationer, for et aldeles overskyldt Hus; mange maatte gaa bort af Mangel paa Plads.

Tirsdag Aften gav den kvindelige Hjelpeforening en smuk Afstedsfest til Ure for Missionærerne, forinden disse vendte tilbage til deres Arbejdsmarker.

Torsdag Aften den 6. Oktober holdt Præs. Jensen et Foredrag, ledsaget af Illustrationer, i Nørre-Sundby for fuldt Hus.

Fredag Aften den 7. Oktober afholdtes de Kvindelige Hjelpeforeningers Konference, hvor gode Rapporter aflagdes og et godt, underholdende Program blev udført.

James Jensen.
Konference-Sekretær.

Dødsfald.

Søster Bengta Nielsen Olesen afgik ved Døden i Aarhus den 6. September 1910. Hun var født i Østertorp, Skaane, Sverige, den 16. April 1844 og blev et Medlem af Jesu Kristi Kirke den 7. Juli 1872. Hun har levet som et trofast, pligtopfyldende Medlem og hensev i Herren med Haab om en ærefuld Opstandelse og et evigt Liv herefter.

Søster Marie Sofie Andersen nedlagde Vandringsstaven i Salt Lake City, Utah, og blev begravet den 19. September 1910. Hun blev født i Bjerrebj, Sjælland, Danmark, den 18. Marts 1855 og annammede Mormonismen i Forening med sin Mand 1881. De emigrerede til Utah i 1883 og boede i Richfield i 18 Aar, senere i Salt Lake City. Mange af Missionærerne og de Hellige ville med Glæde og Taknemmelighed minde Søster Andersen's gjæstfrie og behagelige Hjem.

Indhold:

Mormonernes Opfattelse af Arbejds- derspørgsmaalet	321	Missionsnyheder	330
Redaktionelt:		Bathsheba Smith kaldet hjem . . .	331
Kirkens 81. Halvaarskonference	328	Emmeline B. Wells	337
Arbejderspørgsmaalet	329	Esteraarskonferencen i Aalborg . .	333
		Dødsfald	336

Udgivet og forlagt af Andrew Jensen, Korsgade 11, Kjøbenhavn N.

Trykt hos F. E. Bording (B. Petersen).